

РЕЦЕНЗИЯ

За: Дисертационен труд на тема „Ранна кариесна диагностика и поправка на обтурации при минимално инвазивно лечение на зъбния кариес“ на д-р Радостина Лозанова Анастасова, асистент към Катедра „Консервативно зъболечение и ОП“, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – Варна представен за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност Терапевтична дентална медицина.

От: проф. д-р Ангелина Илиева Киселова-Янева, дм, дмн, ръководител катедра „Образна и орална диагностика“, Факултет по дентална медицина, Медицински университет – София, определена за рецензент със заповед № Р-109-269/ 17.05.2018 г.

Научни ръководители на докторанта:

Проф. д-р Владимир Панов, дмн

Доц. инж. Цанка Дикова, дт

Кратки биографични данни

Д-р Радостина Лозанова Анастасова е родена на 25 януари 1980 г. в гр. Сандански.

1998 г. – завършва е ТТТ "Проф. д-р Асен Златаров", гр. Петрич- средно специално образование.

2006 г. – завършва Факултет по дентална медицина към Медицински университет – София, магистър по Стоматология.

2007-2008 г. – лекар по дентална медицина, АПИДПИП „Д-р Мирославов“.

2013 г. – специалност по „Оперативно зъболечение и ендодонтия“, МУ – Варна, ФДМ.

2008 г. до момента – лекар по дентална медицина, АПДП-ГП „Радостдент” ООД.

25.02.2009 г. до момента – асистент във ФДМ, МУ – Варна Катедра „Консервативно зъболечение и ОП”.

Владее английски език.

Дисертационният труд на д-р Радостина Лозанова Анастасова на тема „Ранна кариесна диагностика и поправка на обтурации при минимално инвазивно лечение на зъбния кариес” е в обем от 151 стандартни страници. По своята структура той отговаря на всички приети у нас изисквания. Изложението съдържа съответно: използвани съкращения – 1 стр.; Въведение – 2 стр.; Литературен обзор – 31 стр.; Цел и задачи на изследването – 1 стр.; Материал и методи на изследването – 13 стр.; Резултати и обсъждане по съответните задачи – 65 стр.; Общи изводи и препоръки – 4 стр.; Заключение – 2 стр.; Приноси – 1 стр.; Библиография – 19 стр. Представеният материал е онагледен с 74 фигури и 20 таблици. Трудът включва и 3 приложения.

Цитирани са 186 източника, от които 17 са на кирилица и 169 на латиница.

Поставената цел, а именно “изследване на ефикасността на различни методи и средства за ранна кариесна диагностика и проучване на разпространението и качествата на поправяните обтурации ” е решена чрез следните четири задачи:

1. Сравняване на възможностите на различни методи за ранна диагностика на оклузален и апоксимален кариес. Проучване съответствията между резултатите от изследване с DIAGNOdent pen (лазерно флуоресцентен метод), DIAGNOcam (DIFOTI оптичен метод), визуално тактилен преглед, рентгенов метод (конвенционална графия), оцветителен метод, микроскопско наблюдение. Използвани са 60 екстрактирани човешки зъба, сусспектни за оклузален кариес, без кавитация.

2. Проучване на честотата и качеството на поправяните обтурации в североизточна България (област Варна). Обект на епидемиологичното изследване по задачата са 100 човека, мъже и жени на възраст между 18 и 80 години, при спазване на критериите за подбор.

3. Проучване на честотата и параметри на прилагане на поправка вместо цялостна смяна на обтурации, чрез анкетен метод (социологическо проучване) включващ 71 лекари по дентална медицина от различни градове в България (София, Варна, Шумен).

4. Изследване на микропросмукване на поправяни обтурации.

4.1. Изследване микрографавост на повърхността на композитен материал, обработена по различни методи. Използвани са 20 образца от нанохибриден композит, изработени върху пластмасови поставки с „гнезда”, всяко с диаметър 10 mm и дълбочина 4 mm.

4.2. Изследване степента на микропросмукване на поправяни обтурации. Използвани са 28 екстрактирани човешки зъба премолари и молари, без видими дефекти по гладките повърхности и без кавитиращи кариеси оклузално.

Резултатите и обсъждането към тях са статистически достоверни и от тях следват общо 11 извода.

Д-р Анастасова прави самооценка на приносите във връзка с дисертационния труд, като ги разделя на 5 оригинални и 2 с потвърдителен характер. Напълно се солидализирам с тях и ги приемам. Определено считам, че както получените резултати така и приносите от дисертационния труд ще обогатят българската научна школа по дентална медицина и ще дадат ценни практически насоки в ежедневната практика на лекарите по дентална медицина.

Научната продукция е достатъчна: 5 публикации, 4 участия в международни научни форуми.

Предлаганият за публична защита дисертационен труд е посветен на ранната диагностика на зъбния кариес и поправка на обтурации при минимално инвазивно лечение. На ранната диагностика на зъбния кариес, както и на възможностите за лечението му чрез минимално инвазивни техники, в последните години са посветени много научни изследвания, резултатите от които са публикувани в специализирани международни издания. Резултатите от настоящия дисертационен труд определям като сериозен български принос към научната продукция на Факултет по дентална медицина – Варна.

Считам, че дисертационният труд е напълно завършен. Съгласно чл. 58, ал. 4 от Правилника за развитието на академичния състав в МУ – Варна давам своята положителна оценка за дисертационния труд на тема „Ранна кариесна диагностика и поправка на обтурации при минимално инвазивно лечение на зъбния кариес“ и убедено препоръчвам на членовете на Научното жури присъждането на образователна и научна степен „Доктор“ на д-р Радостина Лозанова Анастасова.

06.06.2018 г.

гр. София

Рецензент:

Проф. д-р А. Киселова, дм, дмн

